

KS ZADVOR

● Ko se srečata modrost in veselje...

Po enoletnem premoru so se v jedilnici OŠ Sostro 29. maja spet srečali starejši občani KS Zadvor. Najmlajši so steli 75 let, najstarejšemu pa so letnico rojstva zapisali še v prejšnjem stoletju. Okoli petdeset zbranih sta nagovorila predsednik sveta KS Miha Bertič in predsednica socialne komisije Brigita Maček, pozdravila pa jih je tudi ravnateljica OŠ Sostro Nataša Novak.

Za hrano in pijačo so ob pomoči šolskih kuharic poskrbele članice socialne komisije, ki so to srečanje tudi organizirale. Komisiji sta prisločila na pomoč še svet KS Zadvor in OŠ Sostro. Tisto petkovo popoldne so šolsko jedilnico odstopili tistim, ki imajo za seboj že tisto pravo šolo – šolo življenja. Osnovnošolci so pod vodstvom tov. Liličane Štepec pripravili glasbeni program, za dobro voljo pa je poskrbel Franc Janežič s harmoniko.

Na novo ustanovljena socialna komisija deluje pol leta in to je bila njena prva prava naloga. Članice komisije so opozorile, kako pomembna je prijazna beseda za ljudi, ki so pogostokrat sami. Ostareli so bili navdušeni nad njihovim prihodom in povabilom na srečanje, križem in težavam navkljub, pozabili so na leta, revmo in boleče noge. Raje so poklepali in postali vsaj za kakšno urico spet mladi.

● Krajevni praznik – 13. julij

Na prireditvi, ki je bila 10. junija v Zadrudnem domu Zadvor, so se ob koncu šolskega leta predstavili s svojim programom učenci OŠ Sostro. Skupaj z njimi pa so krajanji obeležili še krajevni praznik – 13. julij in podelili priznanja KS Zadvor za leto 92. Priznanja je podelil svečani govornik, predsednik sveta KS Zadvor, Miha Bertič.

Dobitniki so Milan Burnik, predsednik Turističnega društva Zadvor, Maksa Dimnik, predsednica Društva upokojencev, Damjan Fras, smučarski skakalec, Gasilsko društvo Sostro, Miha Levičnik, predsednik Inicijativnega odbora za postavitev spomenika po vojni pobitim vaščanom Šentpavla, Peter Miklavc, Darko Pavlič, oba aktivna člana ŠD Zadvor, Julka Peterca, prizadevna članica Društva upokojencev, Lado Šubelj, član Društva gojiteljev malih živali in Župnijska Karitas Sostro.

T. B.

KS ZADOBROVA-SNEBERJE

Dobil sem zagotovilo, da se bo v prihodnji številki Naše skupnosti že oglasil dolgoletni dopisnik, domačin Ivan Kos. Iz Zadobrova in Sneber je dolgo nismo prejeli nobenega glasu. Zvedel sem, da se v tej krajevni skup-

nosti ne dogaja nič pretresljivega. Da je svet KS dejaven, ne dolgo tega so imeli celo sejo skupščine in da delujejo tudi nekateri odbori. Ta čas naprimer poteka priprave za izgradnjo kableske televizije na območju KS Zadobrova-Sneberje in KS Novo Polje. Nekako v času našega izida bo že znana predračunska cena in vse drugo za sklenitev pogodb z naročniki. Pričakovanja so ugodna.

Letošnji krajevni praznik so počastili z gasilsko veselico, ki je bila v soboto, 20. junija. Izdali pa so tudi krajevno glasilo Stegovčan. Veselico so organizirali gasilci Zadobrova, Sneber in Novega Polja. Igral je ansambel Nagelj, bilo je tako prijetno, da so ljudje ostali do zadnjega. Ves izkupiček bodo gasilci porabili za dela pri dokončanju gasilskega doma.

SG

POLJE

● NEKAJ TELEGRAFSKIH

– Stanovanci soseske MS 8/1 v Polju so med več ponudniki za stanovanjskega upravitelja izbrali Stanovanjsko zadrugo Emona iz Ljubljane. Upravitelj bo upravljal tudi s kotlovnico, ki ogreva dve naselji in VVZ Pedenjped ob Rjavi cesti.

– Ta kotlovnica je predvidena za ogrevanje s plinom, primarni vod je napeljan skoraj do kotlovnice.

– Na pobudo več krajanov se je Svet krajevnih skupnosti Polje odločil, da izpelje informacijsko anketo tudi med stanovanci v individualnih hišah.

– Plin je gotovo energetski vir za prihodnost predvsem iz ekoloških vidikov.

– Anketa bo objavljena v krajevnem glasilu KRAJAN, ki bo izšel v začetku julija. Krajanje prosimo, da anketo izpolnijo in jo naslovijo na sedež krajevnih skupnosti.

– Cena priključka še ni znana, a po informacijah ne bo pretirano visoka, če bo za plinifikacijo velik interes.

– Krajevna skupnost bo skupaj z gasilskim društvom pripravila veselico ob krajevnem prazniku.

– Veselica bo v soboto, 11. julija popoldan pred gasilskim domom v Slapah.

– Vabimo vse krajanje in druge, za ples in zabavo bo igral ansambel Slovenija, za jedajo in pijačo pa bodo poskrbeli gasilci.

– Občinski upravni organ skupaj s krajevno skupnostjo vodi tudi postopek za ureditev stare pešpoti v Slapah.

– Upamo, da se bo zadeva kmalu uredila in da bo urejen tudi ta večletni problem.

– Politično življenje v Polju ni zamrlo

– stranke se pripravljajo za volilni boj

– V dvorani KS srečujemo najvišje slovenske politike, ki svojim volilcem sporočajo svoje volilne programe

– Krajanji pričakujemo, da bo "iz mestnega proračuna kapnilo tudi kaj za ureditev našega kraja

– Želeli bi, da se uresniči vsaj lanskoletni programi ureditve cest

– Navkljub sodelovanju mestnih inšpekcijskih služb se v Polju ne moremo znebiti starih odsluženih vozil, ki kazijo našo okolico

– Takoj potrebujemo zakonodajo, ki bo jasna in regulativna, da se bomo lahko znebili avtomobilskih pločevine

– Na Demšarjevem dvorišču so odprli novo trgovino Vagonček

– Ob Rjavi cesti, kjer je bila včasih pekarna, pa je podjetje Merx iz Celja začelo zbirati dokumentacijo za novo pekarno, kar bo za Poljane lepa pridobitev

– Začele so se šolske počitnice in čas dopustov, zato vsem želimo čim več lepega vremena in veselih dopustniških dni

– Tisti, ki ne boste odšli na morje, pridite na bazen na Vevčah in obiščite lepe kotečke v naši neposredni bližini, tudi doma je lahko lepo!

J. P.

KS KODELJEVO

Po nekaj letih se vam ponovno oglašam iz osrčja čudovitega Kodeljevega. Povod je seveda spet nesrečna ulica Jana Husa oziroma blok 1 in 3. Tokrat ne bom pisal o gostem mirujočem in tekočem prometu na ulici, temveč se bom osredotočil na dvorišče za stanovanjskim blokom 1 in 3.

Dvorišče ali bolje rečeno parkirišče je še vedno neasfaltirano in polno jam ter kraterjev. Stanje je nevarno. Po njem dan za dnem neusmiljeno drvi do dostavni tovornjaki. Pri tem povzročajo velik hrup, dvigajo prah in smrad, ki ozračje z izpušnimi plini. Med 6. in 16. uro pripelje na to dvorišče vsak dan od 15 do 20 tovornjakov, ki seveda tudi ogrožajo varnost stanovalec, predvsem otrok. Pogosto se dogaja, da lastniki avtomobilov zaradi kamionov ne morejo pravočasno z dvorišča, ker jim le ti zaprejo pot.

Stanovanci smo pristojne občinske organe že večkrat opozarjali na ta problem, vendar ni nič pomagalo. Delna rešitev bi bilo takojšnje asfaltiranje dvorišča. Žal pa smo bili v prednostnih načrtih raznih popravil na Kodeljevem popolnoma prezrti. Prednost je imelo celo asfaltiranje Thurnovega nabrežja, ki nikakor ni bilo tako nujno kot asfaltiranje pri nas. Pozivamo pristojne občinske organe, naj vendarle kaj storijo, saj gre navsezadnje za trgovski, nakupovalni center Kodeljevega.

IGOR COTIČ

Jana Husa 1, Ljubljana

KS NOVE FUŽINE

● SPREHODITE SE Z NAMI PO FUŽINAH

Fužine niso kraj, roko na srce, za katerega bi lahko rekli, da je turistična znamenitost, prav tako sem ne

prihajajo množice, da bi si očistile svojo dušo, kakor to velja za Lourdes. So kraj, katerega se drži vse prej kot zavidanja vredne sloves...

...Če človek hoče, lahko v vsaki stvari najde kako stvar, ki ga privlači, se mu zdi zanimiva, lepa. Da to drži, so se prepričali tudi učenci OŠ Martina Krpana iz Novih Fužin, ki so 4. junija zaključili z delom na celoletnem projektu z imenom Fužine iz preteklosti v sedanost in prihodnost.

Kot smo pisali že v eni izmed prejšnjih števil, so se na šoli »lotili« Fužin tako družboslovci, kot naravoslovci. Slednji so med drugim ugotovili, da je Ljubljana resnično veliko bolj onesnažena tu, kot pa ob izviru. Ugotovili so, kdo so tisti, ki so za to odgovorni, predlagali nekaj možnih rešitev za izboljšanje tega stanja, predvsem pa opozorili na zaskrbljujoč ekološki problem. Raziskali so tudi pomen fužinske elektrarne, fizikalne karakteristike Ljubljane, učenci razredne stopnje pa so izdelali vodne ure, vodna kolesa, ter enostavne električne kroge.

»Naša šola je bolj naravoslovno usmerjena,« pravi Stana Šušteršič, ena izmed načrtovalcev projekta. Morda res, a predvsem na družboslovnem področju se da narediti marsikaj, kar bi naredilo Fužine zanimive tudi za koga, ki sedaj le vzvišeno dvigne svoj nos. Korak naprej so naredili mladi zgodovinarji, risarji, filmarji. Ugotovili so, da se je na področju sedanega naselja dogajalo marsikaj. Glavni objekt teh raziskav je bil seveda Fužinski grad; le-ta je bil tudi glavna tarča objektivna kamere foto krožka, katerega člani so izdelali

film, ki grad predstavi na umetniški način. Marsikdo bo tudi vesel »Vodiča po Fužinah«, ki daje s sliko in besedo kratko informacijo o kraju. Na prvi strani publikacije, kateri je priložen tudi zemljevid Fužin, piše:

Na Gorenjskem, eno uro od mesta Ljubljane, in sicer na lepem in ravnem polju tik ob Ljubljani leži grad in gospostvo Fužine, kakor se po Kranjsko pravi. (Janez Vajkari Valvazor, Slava vojvodine Kranjske)

Učenci so za svoje delo že prejeli nagrade (različna regionalna srečanja). Če pa so s projektom vzbudili zanimanje za svoj kraj še pri kom drugem, potem bo zadovoljstvo po opravljenem delu še večje.

I. S.

KS ZALOG

HRUP BO MANJ MOTEČ

Predstavnik Železnice je ob nedavnem obisku ministra za promet in zveze Marjana Krajncja obljubil, da bodo storili vse, da bi še letos postavili protihrupno ograjo v Spodnjem Kašlju. Tako se bo končno uresničila želja krajanov, da jim Železnica, ki se je približala naselju, zagotovi kolikor toliko normalne bivalne razmere. Če bodo protihrupno ograjo letos postavili, bomo o tem pisali tudi v Naši skupnosti, prav tako pa, če se to ne bo zgodilo.

Zdenko Matoz

SPOŠTOVANI PARTNER!

STORILI BOMO VSE, DA BO VAŠE ZAUPANJE IZ DNEVA V DAN VEČJE IN DA BOSTE VIDELI V ZAVAROVALNICI TILIA GARANCIJO PRIJAZNE PRIHODNOSTI.

SKUPAJ BOMO MNOGOTERE RIZIKE IZNIČILI, VAM SVETOVALI, POMAGALI IN VAS ZAŠČITILI, KAR JE PRAV GOTOVO V INTERESU VSEH NAS.

LAHKO VAM PONUDIMO VSE VRSTE ZAVAROVANJA IN UGODNOSTI:

- * Avtomobilska (obvezna) zavarovanja:
 - 20 % popust pri gotovinskem-takojšnjem plačilu premije
 - 5 % popust pri plačilu premije 4 (1 + 3) čeki brez obresti.
- * Avtomobilsko kasko zavarovanje:
 - 20 % popusta pri gotovinskem plačilu premije
 - plačilo premije na 10 obrokov, brez obresti
 - stalno dogovorjena odbitna franšiza
- * Pri sklepanju vseh ostalih zavarovanj nudimo 10-50 % popusta.

zavarovalnica tilia d.d.
nova mesto

SIMBOL PRIJAZNE PRIHODNOSTI

PREDSTAVNIŠTVO, Dvorčakova 5, Ljubljana
tel.: 061/123-131, fax.: 061/124-256

JAVOR...

V prejšnji številki sem pisal o Besnici, tokrat pa si približe oglejmo vas Javor, vasico v Dolenjskem gričevju v vzhodnem predelu naše občine, ki že meji na občino Grosuplje. V vas, ki leži na južnem pobočju vrha in Žagarskega vrha, se pride s treh strani, po cesti skozi Podlipoglav, Panško reko in ob Javorškem potoku, po cesti skozi Besnico in nato pri odcepu sredi vasi desno v hrib ali pa po Litijski cesti do Pečarja in desno po slemenu do vasi.

Vas je zaradi slikovitosti in razgibanosti zemljišča zelo raztresena, z več zaselki ter čudovitim razgledom na Dolenjsko gričevje vse tja do Mokra, Krma, Ilove gore in drugih vrhov. Leta 1869, ob prvem popisu prebivalstva, je imela vas 260 ljudi, nato pa se je pričelo prebivalstvo osipati, tako da je imela tik pred II. svetovno vojno le še okoli 150 ljudi. Velik udarec za vas je bila razdelitev vasi na dva dela, italijanskega in nemškega ob začetku vojne, ko so si okupatorji razdelili slovensko ozemlje na tri dele. Ob meji, ki je šla skozi vas, so podrli več hiš, ljudi razselili in mejo tudi mini-

rali, tako da so onemogočili vsak prehod ljudi iz enega v drugi del vasi. Miniranje meje je imelo tudi tragične posledice za tukajšnje ljudi, saj so ti neprestano skušali mejo prestopiti, ob tem pa naleteli na mine, ki so ljudi tako ubijale kot ranjale in jim puščale težko invalidnost. Civilne žrtve teh nesreč po vojni niso imele istih pravic kot partizanski vojaški vojni invalidi in so bili ob tem še enkrat prikrajšani in oškodovani.

Vas je izrazito kmečka z vsemi pridelki, ki jih prideluje dolenjski kmet. Pridelke je težko prodajati, ker je Ljubljana oddaljena »17 km in je dobršen del poti še makadamski. Do sredine prejšnjega stoletja so bili tu še vinogradi, toda zaradi zgodnjih zim grozdje ni dozorelo, tako da so vinograde okoli leta 1870 popolnoma opustili, ostale pa so terase, ki so vidne še danes. Mednje so pozneje posadili veliko sadja, jablan in hrušk, tako da je tu razvito sadjarstvo in s tem tudi žganjekuha. Okoli leta 1955 je takratni Agrokombinat Emona tu napravil plantaže jabolk in hrušk, ki pa so kaj kmalu žalostno propadle. Okolica vasi je polna gob in drugih gozdnih sadežev, zato je poleti tu tudi veliko gobarjev in drugih obiskovalcev gozda, ki iščejo slastne sadeže.

Vas leta po vojni močno propada in je danes v zelo slabem stanju. Hiše se podirajo, obnavljajo jih ne, gradijo pa

tudi bore malo. Ljudje se odseljujejo, v vasi ni ne trgovine ne gostilne in nobenih prostorov za zabavo. K takemu stanju so v glavnem pripomogli povojni poboji, saj je bilo pobitih 14 vaščanov ali skoraj iz vsake hiše po eden in to ljudi, na katerih naj bi slonel gospodarski razvoj vasi. Zaradi tega tudi ni bilo naraščanja in to se pozna vse do danes.

Vas se prvič omenja že v 11. stoletju v zvezi s samostanom Stična, ki je imel tu svoja posestva in upravitelja. Pred leti so vaščani izkopali kamen z letnico 1260, kar daje misliti, da je tu že stalo zidano gospodarsko ali cerkveno poslopje. Cerkev Sv. Ane se omenja leta 1526, ko je bil veliki vseslovenski potres, stoji pa na zdajšnjem pokopališču kot kapelica. Nova je bila zgrajena 1905/06 in stoji na griču/hribu južno od vasi. Župnija je bila ustanovljena leta 1875, prej pa je bila podružnična cerkev župnije iz Šmarja na Dolenjskem. Zdaj je prav tako podružnica, toda cerkve Št. Lenar v Sostrem. Pri vходу v vas s strani Pečarja stoji kapelica novejšje izdelave, posvečena Devici Mariji z detom, pod vasio pa zelo lepa kapelica Sv. Antona, ki jo je leta 1930 postavil domačin, kmet Janez Maher kot priprošnjo za zdravje živine, kljub temu da ima ta svetnik v roki lilijo namesto živali. Leta 1894 so odprli nedeljsko, leta 1901 zasilno, leta 1928 pa redno

šolo v zasebni hiši. Zdaj ima le štiri razrede z vseh šestimi učenci. Druge vozijo v Šolo Sostro.

Nad vasjo so našli halštatsko grobišče z vkopanimi rimskimi grobovi, južno od grobišča pa se nahajajo prazgodovinske gomile. Na Žagarskem vrhu je kraj, ki se imenuje Na grmadi in spominja na čase, ko so tu kurili kresove, kot znak za nevarnost pred Turki. Na parceli, ki se imenuje Žitence, pa naj bi se nahajalo pokopališče iz zgodnjega srednjega veka.

Pod vasjo v smeri Panške reke je iztvrtano več kilometrov rovov, ki jih je več let kopala jugoslovanska vojska po letu 1949, torej v času preloma s Stalinom in informbirojem. Vanje naj bi prenesli arhive in podobno gradivo iz Beograda. Vojaki so delali v nemogočih razmerah z veliko žrtvami, saj so delali še na primitiven način in jih je neprestano zalivala voda. Nekateri pravijo, da so to bile kazenske enote, saj je delo spominjalo na suženjsko delo, ne pa na delo dvajsetega stoletja.

V neposredni bližini teh jam se nahaja okamenina pradaevnega drevesa, ki je imelo pri dnu ca. tri metre premera in bi ga morali strokovnjaki še raziskati.

Kljub temu, da vas ne kaže velikega razvoja, pa tu živijo trdoživci ljudje, ki kljubujejo času, vremenu in razmeram in čakajo, da si bo družba

zanje vzela kaj več časa, jim dala nekaj sto metrov asfalta, trgovinico in občutek, da niso pozabljeni in prepuščeni sami sebi. Ne zahtevajo veliko in želijo si, da ne bi bil praznik samo v nedeljo, ko grede k maši in se z njimi pogovori duhovnik. Želijo si, da bi v vas prišel še kdo, da bi jim predstavil razvoj in prihodnost vasi, za katero je prav gotovo največ njim samim. Kmečki turizem zaradi odmaknjenosti ne pride v poštev, saj bi njegov razvoj zahteval preveč investicij, teh pa ni; želijo si vsaj vzpodbudo, a tudi te ni.

Vseeno pa je lepo obiskati to vas, ker je pristna, neponarejena in prvobitna, z lepo okolico in prelepim razgledom na Dolenjsko. Tudi silce žganja se dobi vsepovsod, če pa v nedeljo ne bo nikogar doma, pojdite k cerkvi, kjer so zbrani vsi vaščani in še sosedje iz Besnice. Tu boste v župnišču pri patru lahko dobili žganje, ali si skuhati kavo. Prijetno bo.

(se nadaljuje)
EDVARD SVETEK

● Ob prebiranju zgodovine teh krajev v časopisu Naša skupnost se je na moj naslov obrnilo več občanov, ki me opozarjajo na pomanjkljivosti, pa tudi na dodatne podatke in zanimivosti teh krajev. Vse bralce prosim, naj me opozarjajo na zanimivosti svojega kraja, navade, posebnosti in na vse, za kar mislijo, da je zanimivo za objavo. Vsem se že vnaprej najlepše zahvaljujem.